

## ELJÁRÁSREND ISKOLAI BÁNTALMAZÁS KEZELÉSÉHEZ

A Budapest II. Kerületi Móricz Zsigmond Gimnázium elkötelezett az iskolai agresszió és a kortársbántalmazás (bullying) megelőzésében, kezelésében. A diák személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani, és védelmet kell számára biztosítani a fizikai és lelki erőszakkal szemben. A diákok e jogának védelmében megfogalmaztuk az iskolai bántalmazással kapcsolatos álláspontunkat és eljárásrendünket. Alapelvünk, hogy az iskolai közösségben a bántalmazás semmilyen formája nem megengedett, a bullying minden esetben következményekkel jár.

Az „ELJÁRÁSREND ISKOLAI BÁNTALMAZÁS KEZELÉSÉHEZ” című dokumentum tartalmáról az iskolába lépéskor a házirenddel együtt minden tanulót, szülőket, nevelőszülőket és minden dolgozót tájékoztatunk. (iskola honlapja, szülői értekezlet, osztályfőnöki óra, nevelőtestületi értekezlet, stb.)

A Budapest II. Kerületi Móricz Zsigmond Gimnáziumban az alábbi eljárásrend szerint kezeljük az iskolában előforduló kortárs bántalmazás (bullying) eseteket:

### I. A jelzés érkezése, fogadása, dokumentálása

Iskolánkban a bántalmazások kezelésére esetkezelő team működik. Az esetkezelő team tagjai az intézményben dolgozó, a feladatra önként jelentkező pedagógusok. A team tagjainak neve nyilvános, szerepel az intézmény honlapján, és az iskola épületében jól látható helyen kifüggesztésre kerül.

A bántalmazással kapcsolatos jelzés érkezhetsz pedagógustól, az iskola egyéb alkalmazottjától, tanulótól, szülőtől, egyéb személytől.

A jelzés történhet az esetkezelő team tagjainak személyes megkeresésével, írásban vagy telefonon. A team a névtelenül érkező jelzéseket is kivizsgálja.

A beérkező jelzések az erre a célra kialakított formanyomtatványon rögzítésre kerülnek. A bántalmazáskezelés folyamatáról minden esetben jegyzőkönyv készül. A jegyzőkönyvbe történő betekintés intézményünk iratkezelési szabályzatával összhangban lehetséges. Az esetkezelést a team két tagja végzi. Ők –lehetőség szerint – nem állnak kapcsolatban (nem tanítják) sem a bántalmazottal sem a bántalmazóval. A jelzés beérkezése után a bántalmazás hátterének feltárása érdekében külön –külön beszélgetést folytatnak a bántalmazóval és az áldozattal is.

### II. Támogató beszélgetés az áldozattal

A team tagjai állást foglalnak az áldozat támogatása, segítése mellett, és elutasítják a bántalmazást (DE nem a bántalmazó személyét).

A támogató beszélgetés célja:

- a bántalmazás hátterének feltárása
- az áldozat támogatása – az áldozatkezelés alapelveinek betartásával

- a támogató beszélgetés során a pedagógusok tájékoztatják az áldozatot az esetkezelés menetéről.

A segítő beszélgetés során az áldozat segítségét a következő alapelvek szerint végzik:

Az áldozat védelmének biztosítása; fokozott tanári felügyelet megszervezése; potenciális védelmezők, mentorok bevonása a bántalmazottal együttműködve

A kontroll visszaállítása: A bántalmazottat bevonják az esetkezelés folyamatába; minden lépésről tájékoztatják, minden lépést előzetesen egyeztetnek vele.

Az áldozat megerősítése; kapcsolati téren: baráti kapcsolatok kialakításának segítése; pszichológiai téren: szükség esetén iskolapszichológus bevonása; testi téren: önvédelmi oktatás, erősítés, sport

### III. Konfrontatív beszélgetés a bántalmazóval

Az esetkezelő team két tagja konfrontatív beszélgetést folytat a bántalmazóval.

A beszélgetés célja a bántalmazó szembesítése tetteivel, a bántalmazás leállítása. Az esetkezelő team tagjai egyértelmű üzenetet közvetítenek a bántalmazó felé: az iskolában nem megengedett a bántalmazás, ezért azt be kell fejeznie.

Iskolánk a békés szemlélet alapján fontos célnak tekinti a bántalmazó és az áldozat kapcsolatának helyreállítását. Ennek érdekében az esetkezelés során nem a büntetésre helyezzük a hangsúlyt, hanem a jóvátételi szemléletet erősítjük. A bántalmazó ennek érdekében megfogalmazza, hogy mit fog tenni annak érdekében, hogy az bántalmazott diák jobban érezze magát. A vállalásról írásosan megállapodás készül. A megállapodásról az érintett szülők tájékoztatást kapnak..

### IV. A szűkebb közösség, a bántalmazásban érintett osztály bevonása

A bántalmazásban érintett osztály bevonása azt az üzenetet közvetíti a közösség felé, hogy mi nem tűrjük a bántalmazást, és egyetlen ilyen tett sem maradhat következmények nélkül. Ez egyrészt növeli a közösség, az osztály biztonságérzetét, másrészt segíti a védelmezői attitűd kialakulását.

Az osztály tájékoztatása az esetről az osztályfőnök feladata az osztály előzetes tudására építve.

A tájékoztatás előtt az áldozattal egyeztetni, hogy mi hangozhat el a közösség felé.

### V. Utánkövetés

Az esetkezelés lezárása után (kb.2 hét múlva), az esetkezelő team újra leül az áldozattal és a bántalmazóval is külön-külön. Amennyiben az áldozat a bántalmazás megszűnéséről számol be, kapcsolatuk helyreállítása érdekében az esetkezelő team felajánlja a jóvátétel lehetőségét. Amennyiben az áldozat szeretne élni ezzel a lehetőséggel, az esetkezelő team tagjai megszervezik a resztoratív eljárást.

Amennyiben az esetkezelés nem vezet sikerre, a bántalmazás nem áll le, akkor szankciók lépnek életbe. A szankciók közül elsősorban a közösségért végzett munkát részesítjük előnyben.

Amennyiben ez sem vezet eredményre, vagy a bántalmazás olyan súlyosságú, akkor a bántalmazó szóbeli és írásbeli figyelmeztetésben részesülhet vagy fegyelmi tárgyalásra is sor kerülhet. A szankciókat iskolánkban az intézményvezető gyakorolja a házirendben leírtak szerint. Ha a bántalmazás során büntetőjogi felelősség is megállapítható, akkor a rendőrség bevonása is szóba jöhet. A súlyos bántalmazásról az iskola jelzést küld a gyermekjóléti szolgálat felé.

#### **VI. A bántalmazó és a bántalmazott diákok szüleinek tájékoztatása**

Az esetkezelésbe az iskola az érintett szülőket nem vonja be, de az esetkezelés menetéről, fejleményéről tájékoztatja őket.

#### **VII. Egyéb intézményi és/vagy külső szakember bevonása**

A bántalmazáskezelés során szerzett információk alapján, indokolt esetben egyéb intézményi és/vagy külső szakemberek (iskolapszichológus, gyermekvédelmi felelős, iskolai szociális segítő) bevonására kerül sor. Ez mindig az érintett diákkal egyeztetve, a szülők tájékoztatásával és engedélyével történik.

Az eljárásrend kialakítása során felhasznált szakirodalom:

- ENABLE antibullying program (<http://enable.eun.org/>),
- Jármí Éva-Piros Vera: Az iskolai bántalmazás: bullying - In: N. Kollár Katalin-Szabó Éva (szerk.): Pedagógusok pszichológiai kézikönyve II., Osiris, Budapest, 2017. 266286. old.

A témáról további információkat találnak iskolánk honlapján az *Iskolapszichológus* felületen.